

INTERNATIONAL

JOURNAL of HUMAN STUDIES

ULUSLARARASI İNSAN ÇALIŞMALARI DERGİSİ

ISSN: 2636-8641

Cilt/Volume 1 Sayı/Issue 1 Yıl/Year: 2018

Ermenilere Yönelik Ermeni Terörü, Recep Karakaya, İdeal Kültür Yayıncılık, 2017, İstanbul, 238.

Mehmet Batuhan Çeken¹

Terör, en genel anlamıyla baskı, şiddet ve cebir yoluyla halkın korku ve dehşete kapılmasını sağlayarak siyasi bir amaç elde etmektir. Recep Karakaya'nın "Ermenilere Yönelik Ermeni Terörü" adlı eseri tam bu noktada özellikle Ermeni terör komitelerinin kendi vatandaşlarına uyguladığı muameleyi anlatmaktadır. Kitabın konusu, Ermeni komitecilerinin kendi milletinden olan insanlara karşı uyguladıkları terör hareketleri, bunların nedenleri, uygulama yöntemleri ve sonuçlarını kapsamaktadır. (s. 16)

Ermeni komitecilerin özellikle Ermenilere yaptığı baskı ve şiddet olaylarını anlatan kapsamlı bir eserin olmaması, söz konusu çalışmanın Ermeni terörünü bir bütün halinde anlamamız açısından önemli olduğunu göstermektedir. Komitecilerin yaptıkları terör faaliyetlerinin kendi milletinden olanlara bile bu denli şiddetli olması, Ermeni meselesini iyi idrak edebilmek ve karşı bir tez oluşturmak için gereklidir.

Yazar çalışmanın konusu olan, Ermenilerin Ermenilere yaptıkları terör mevzusunu anlatırken beş bölüm üzerinde durmuştur.

I. Bölüm. Ermeni Din Adamlarına Karşı Yapılan Suikastlar

Çalışmanın ilk bölümünde, Ermenilerin en çok saygı ve sevgi duydukları din adamlarına karşı Ermeni komitecilerin giriştikleri suikastlar ele alınmıştır. Özellikle Ermeni komitecilerin stratejik olarak hedeflediği kişiler Patrikler ve Papazlardır. Çünkü Ermeni toplumu içinde saygın bir yere sahip olan

¹ Arş. Gör Mehmet Batuhan Çeken, Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, batubask@hotmail.com

bu din adamları aynı zamanda Osmanlı Devletine sadık birer Osmanlı vatandaşıdır. Gayelerini gerçekleştirmek için harekete geçen komiteciler özellikle Osmanlı'ya sadık olan birçok Ermeni din adamına suikast düzenlemişlerdir.

Yazara göre, Ermeni isyancılar, Ermenilerin en büyük sevgi ve saygıyı ihtilale karşı değil de kiliseye karşı gösterdiklerini gördüklerinde, onları isyancıya dönüştürebilmek için önce bu insanların geleneksel olarak kendi kiliselerine ve kendi cemaat liderlerine karşı duydukları bağlılığı yok etmek istediler. (s. 33)

II. Bölüm. Devlet Hizmetinde Çalışan Ermenilere Yönelik Yapılan Suikastlar

Recep Karakaya'nın bu kısımda üstünde durduğu konu ise, Osmanlı Devletinde çeşitli kademelerde görev alan Ermeni vatandaşların maruz kaldığı şiddet olaylarıdır. Ermeni komitecileri devlete sadık, devletten memuriyet almış, ihtilâlcilere destek olmayan bu Ermenilere karşı tehdit, öldürme ve yaralama eylemlerinde bulunmuşlardır. Karakaya'nın düşüncesine göre komiteciler baskı, şiddet ve ölüm olayları üzerinden Ermeni toplumunu korkutarak kendilerine destek sağlama amacı gütmüşlerdir. (s. 66)

III. Bölüm. Ermeni Zenginlere Yapılan Suikastlar

Bu bölümde çalışmanın en önemli konularından biri olan Ermeni Zenginlere yapılan suikastlardan bahsedilmiştir. Bu husus anlatılırken Osmanlı dışında şiddete maruz kalan Ermeniler vurgulanırken, olayların yaşandığı ülkelerdeki gazetelerden faydalanılmıştır. Tehcir öncesi komitecilerin giriştikleri bu suikast girişimlerinin anlatılması son derece mühimdir. Özellikle günümüzde Amerika'da oluşmuş olan Ermeni diasporasının aslında Ermeni tehcirinden önce oluştuğunu ve komite faaliyetlerinin, Hıncak komitesi gibi komitelerin girişimlerinin son derece organize bir şekilde yürütüldüğü anlaşılıyor. Cinayetlerin ardından yapılan tahkikatlar özellikle Amerika'da komitecilerin varlığın anlaşılması açısından bize kanıtlar veriyor.

IV. Bölüm. Ermeni Avukatlara, Basın Mensuplarına Yapılan Suikastlar ve Yurt Dışında İşlenen Siyasi Cinayetler

Karakaya'ya açısından Ermenilere yönelik Ermeni terör hareketlerinin önemli bir sacayağı da devlete sadık olan çeşitli meslek gruplarında çalışan Ermenilerin bilhassa kritik mesleklerde görev alanlarının şiddete maruz kalmasıdır. Ermeni komiteleri, basın yoluyla da propaganda yaparak devlete sadık Ermenileri korkutmuşlardır. Böylece İstanbul'da yayınlanan günlük Ermenice gazeteleri de kontrolleri altına almaya çalışmışlardır. İstanbul'da günlük olarak yayınlanan Ermenice gazetelerin sahipleri, Ermeni komitecileri tarafından tehdit edilmişler ve yayınlarına ara vermek zorunda kalmışlardır. (s. 133)

V. Bölüm. Osmanlı Devleti'nin Saldırıya Uğrayan Ermenilerle İlgili Aldığı Tedbirler

Çalışmanın son kısmında Ermeni toplumunda komitecilere destek vermeyen devlete sadık ya da destek verip daha sonra pişman olan Ermenilere karşı yapılan suikastlar sonucu yaralanan Ermeni vatandaşlara Osmanlı Devleti'nin yardım etmesinden bahsedilmiştir. Ayrıca Osmanlı Devleti suikastlar

sonucu vefat eden Ermenilerin geride kalan ailelerine sahip çıkması ve onlara çeşitli şekillerde yardım edilmesi son bölümün ana unsurunu oluşturur. (s. 149)

Sonuç olarak, Recep Karakaya'nın "Ermenilere Yönelik Ermeni Terörü" adlı çalışması, Ermeni meselesi açısından dikkate alınması gereken bir eserdir. Yazarın olayları olgularla birleştirmedeki başarısına ek olarak kullanılan birincil kaynakların sıklığı önemli bir husustur. Zira Ermeni meselesi konusunda yapılan çalışmalarda en büyük eksiklerden biri kullanılan kaynakların birincil olmamasıdır. Karakaya Ermeni meselesinin az değinilmiş konularından birine ayak basmıştır. Özellikle Ermeni terör komiteleri olan Hınçak ve Taşnak örgütlerinin yaptıkları şiddet eylemlerinin temel hedeflerinden biri Osmanlı devletine sadık ve bu komitelere karşı olan Ermenilerdir. Bu bakımdan yazar konunun sağlam bir zemine oturtulmasını sağlamış gözükmektedir.